

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul VIII nr.86

Februarie 2005

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Evoluția principalilor indicatori în luna februarie 2005	2
<i>Evoluția producției</i>	- Deteriorarea expectațiilor privind creșterea producției....	3
<i>Stocuri</i>	- Reluarea procesului de absorbție a stocurilor de produse finite; dificultăți în aprovizionarea cu materii prime	6
<i>Factori care limitează producția</i>	- Cererea insuficientă – principalul factor de frânare a producției	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Restrângerea personalului angajat	8
<i>Prețuri de producție</i>	- Evoluție descrescătoare a prețurilor de producție	9
<i>Investiții</i>	- Estimări pozitive privind activitatea de investiții	10
<i>Profitabilitate</i>	- Deteriorarea ratei profitabilității	11
<i>Secțiune grafică – evoluții sectoriale</i>		12
<i>Precizări metodologice</i>		16

Evoluția principalilor indicatori în luna februarie 2005

Potrivit opiniilor formulate de managerii companiilor participante la sondajul de conjunctură din luna februarie, principalii indicatori economici ai activității de industrie și construcții vor cunoaște evoluții divergente.

Producția va înregistra pierderi semnificative de ritm, soldul conjunctural¹ ușor negativ (-1 la sută) sugerând chiar o posibilă scădere față de luna ianuarie. Totuși, în următoarele luni situația este posibil să se redreseze, dat fiind anticipațiile favorabile privind evoluția portofoliului total de comenzi (soldul opiniilor: +24 la sută). Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se menține la un nivel ridicat (80 la sută), însă estimările privind corelarea programului de producție cu dotările existente sunt mai puțin optimiste comparativ cu luna precedentă, în condițiile reducerii cu 6 puncte procentuale a ponderii întreprinderilor care dispun de capacități suficiente (82 la sută).

Dificultăți sunt semnalate și în ceea ce privește procesul de aprovizionare cu materii prime, dată fiind înrăutățirea așteptărilor a circa 4 la sută dintre respondenți. În felul acesta, proporția întreprinderilor care estimează un nivel normal al stocurilor de materii prime a coborât la 90 la sută, iar soldul conjunctural aferent a revenit în spectrul negativ de valori (-4 la sută). După întreruperea din luna precedentă, procesul de absorbție a stocurilor de produse finite va fi reluat (sold conjunctural: -9 la sută).

Principalul factor de frânare a activității din industrie și construcții este cererea insuficientă, potrivit opiniei a 26 la sută dintre participanții la sondaj. Influențe negative sunt exercitate și de blocajul financiar, evoluția cursului de schimb, nivelul dobânzilor bancare și lipsa materiilor prime.

Piața muncii se va caracteriza și în luna februarie prin restrângerea personalului angajat (sold conjunctural: -11 la sută). 73 la sută dintre participanții la sondaj nu vor opera modificări ale numărului de salariați.

Prețurile de producție vor cunoaște o posibilă scădere, indicată de valoarea negativă a soldului conjunctural (-13 la sută), fapt fără precedent în ultimele 12 luni. Doar două treimi din numărul managerilor intervievați anticipează menținerea neschimbată a prețurilor (față de o pondere de 80 la sută în ianuarie).

Luna februarie va marca extinderea în continuare a investițiilor (sold conjunctural: +11 la sută). În ceea ce privește profitabilitatea companiilor industriale și de construcții, așteptările nu sunt favorabile, soldul conjunctural negativ (-3 la sută) sugerând, pentru prima dată în ultimele 12 luni, deteriorarea ratei profitabilității.

¹ Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Deteriorarea expectațiilor privind creșterea producției

În luna februarie 2005, estimările referitoare la portofoliul total al comenzilor continuă să fie pozitive (sold conjunctural: +24 la sută, în creștere cu un punct procentual). Comparativ cu luna precedentă, s-a consemnat diminuarea atât a ponderii opiniilor favorabile (o treime din numărul total al răspunsurilor), cât și a celei aferente răspunsurilor negative (9 la sută).

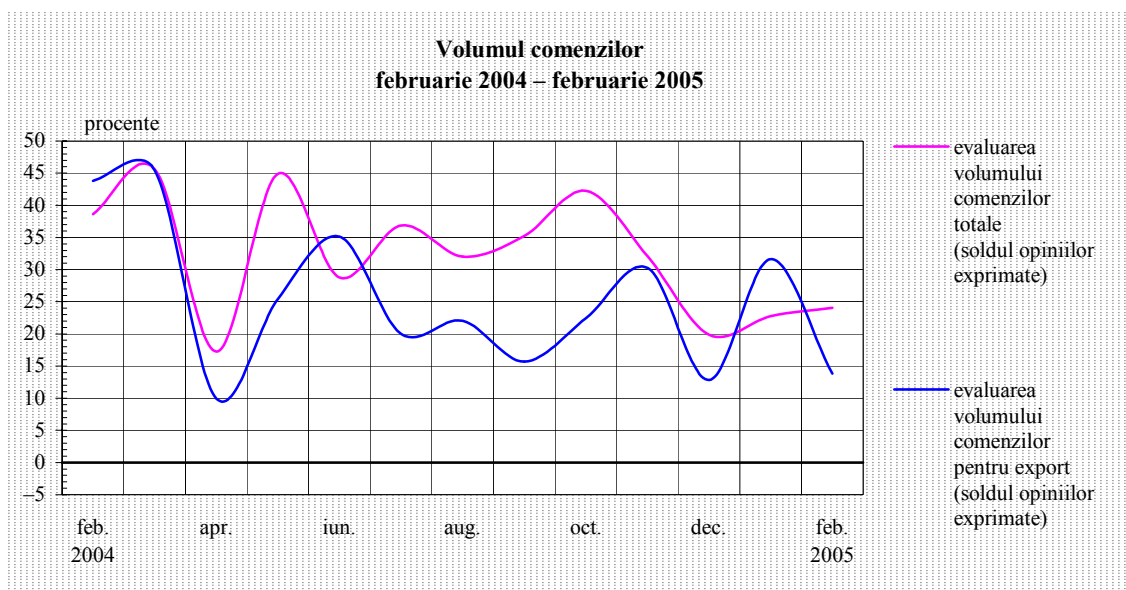
Evoluții	Ian. 2005	Feb. 2005
Producția	↗	↘
Comenzi noi - total, din care:	↗	↗
Comenzi noi pentru export	↗	↗
Gradul de utilizare a capacităților de producție	81%	80%

În structură, o evoluție favorabilă a acestui indicator este prevăzută de toți agenții economici din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie. De asemenea, consolidarea portofoliului de comenzi este foarte probabilă și în ramurile: mijloace de transport; mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice (solduri conjuncturale cuprinse între +41 și +79 la sută). Restrângeri la acest capitol se vor înregistra îndeosebi în sectorul construcțiilor și în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului și activitatea de construcții (solduri conjuncturale: -28 la sută și respectiv -23 la sută).

Dinamica pozitivă a volumului de comenzi pentru export va consemna o posibilă temperare. Această evoluție este sugerată de micșorarea de 2,3 ori a soldului conjunctural (+14 la sută), determinată, pe de o parte, de ponderea mai scăzută a răspunsurilor favorabile (25 la sută), iar pe de altă parte de dublarea numărului opiniilor negative (11 la sută).

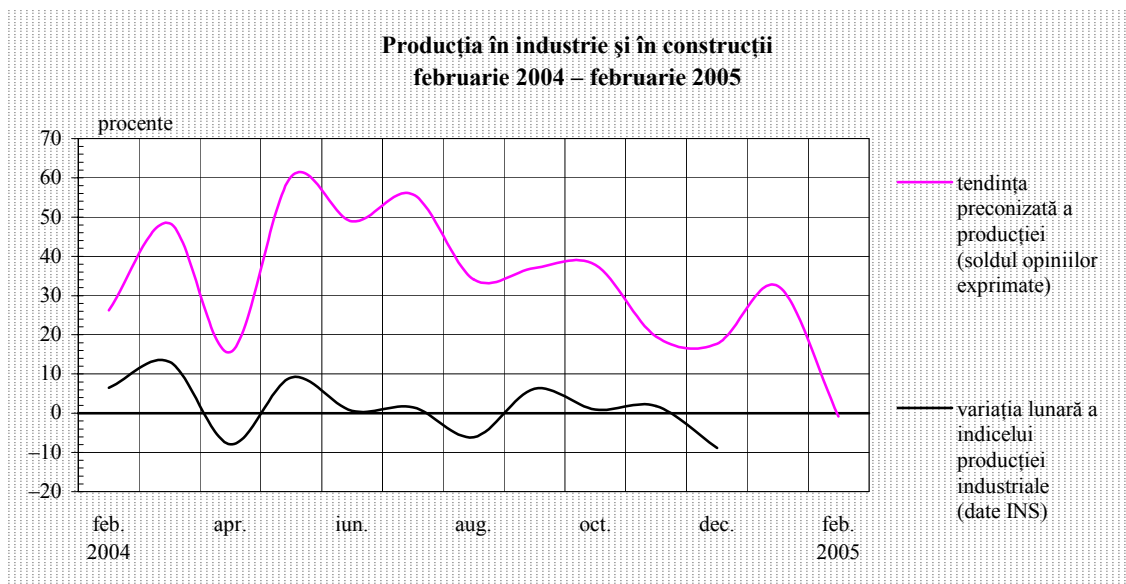
Estimări favorabile sunt formulate îndeosebi de ramurile indicate anterior drept cele mai dinamice în privința volumului total de comenzi (soldul opiniilor variază între +38 și +100 la sută). Diminuări ale cererii externe sunt anticipate în principal în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (sold conjunctural: -29 la sută) și în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului (sold conjunctural: -16 la sută).

*Creștere a
portofoliului
de comenzi*

În luna februarie, producția va consemna o decelerare semnificativă de ritm comparativ cu luna anterioară, fiind chiar posibilă o scădere de volum (sold conjunctural: -1 la sută). Acest rezultat este consecința reducerii la jumătate a ponderii răspunsurilor pozitive (28 la sută) și a creșterii cu 7 puncte procentuale a celei aferente opiniilor negative. Aproximativ 42 la sută dintre participanții la sondaj estimează un nivel neschimbat al producției.

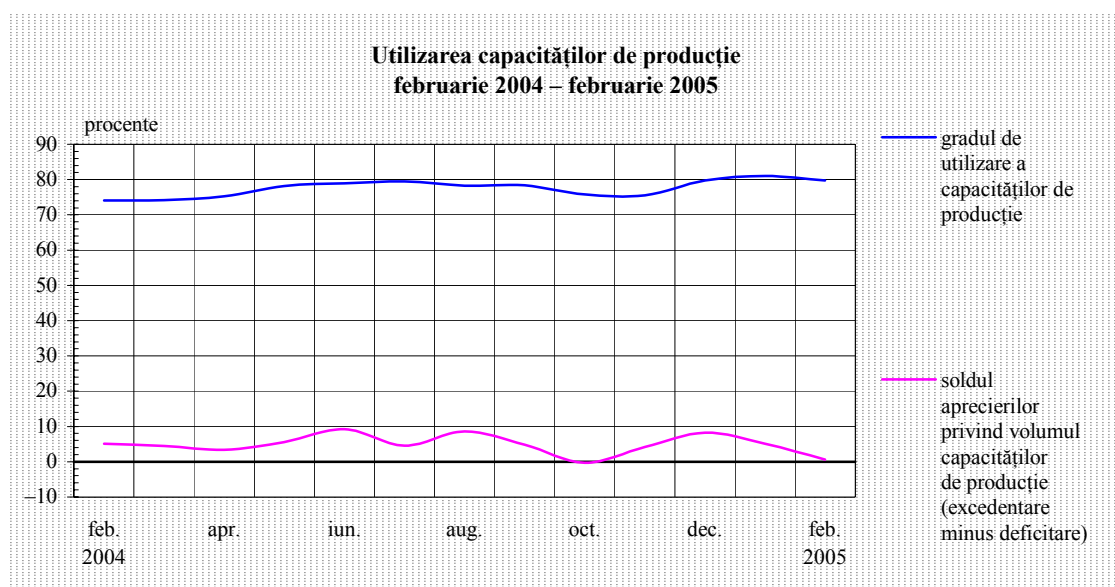
*Decelerare a
ritmului
producției*

Producția va scădea mai ales în ramurile: metalurgie, construcții metalice și produse din metal; prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria alimentară, a băuturilor și a tutunului (solduri conjuncturale cuprinse între -21 și -34 la sută).

Niveluri superioare lunii ianuarie sunt anticipate în industria mijloacelor de transport; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice; industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (solduri pozitive de 34 până la 62 la sută).

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție este estimat la 80 la sută (inferior cu un punct procentual față de ianuarie). Similar lunii anterioare, performanțele cele mai semnificative vor fi consemnate îndeosebi de întreprinderile din industria textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; metalurgie, construcții metalice și produse din metal; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice (grad de utilizare între 83 și 91 la sută).

Grad satisfăcător de utilizare a capacităților de producție

În comparație cu luna ianuarie, numărul respondenților care dispun de capacități de producție suficiente s-a redus (reprezentând 82 la sută din total, față de 88 la sută), pe seama creșterii ponderii opiniilor de tip *insuficient* (9 la sută). În aceste condiții, soldul conjunctural a coborât la +1 la sută (+5 la sută în luna precedentă).

O bună corelare a programului de producție cu capacitățile existente este anticipată de 95 până la 100 la sută dintre companiile aparținând ramurilor: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; metalurgie, construcții metalice și produse din metal; prelucrarea lemnului, celuloză, hârtie și mobilier. Dotări insuficiente se vor consemna îndeosebi în industria extractivă și în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (solduri conjuncturale de -48 la sută și respectiv -24 la sută). Capacități excedentare sunt semnalate mai ales în ramurile: edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport; industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice; industria materialelor de construcții, a sticlei și porțelanului (solduri pozitive cuprinse între 25 și 91 la sută), precum și în activitatea de construcții (sold conjunctural: +22 la sută).

Stocuri

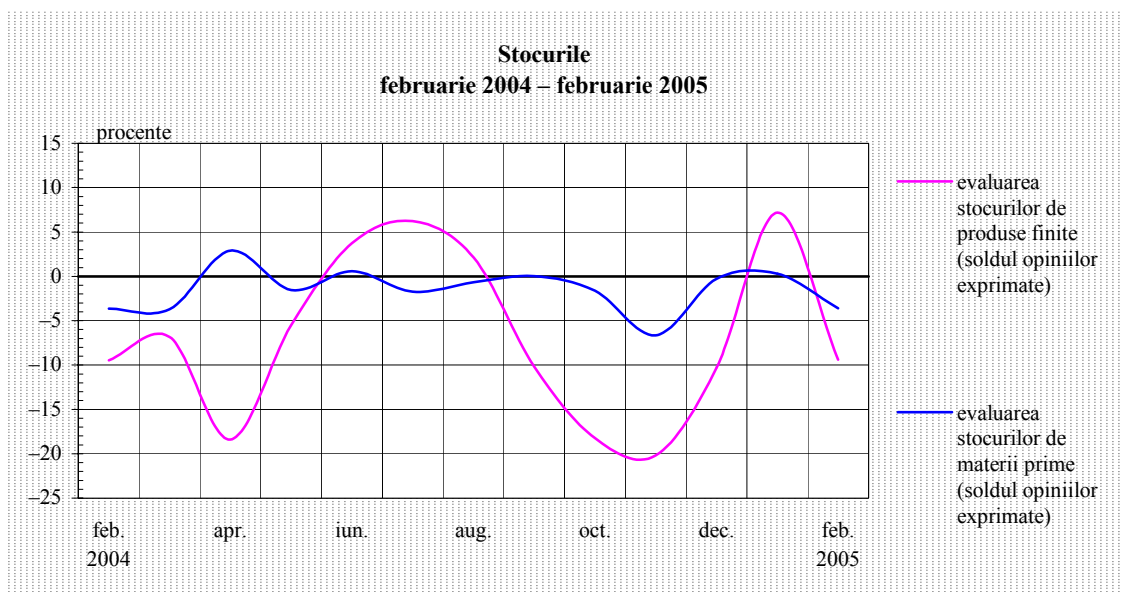
Reluarea procesului de absorbție a stocurilor de produse finite; dificultăți în aprovizionarea cu materii prime

În luna februarie, stocurile de produse finite se vor reînscris pe traiectoria descendentă, fapt sugerat de valoarea negativă a soldului conjunctural (-9 la sută față de +7 la sută în ianuarie). Acest rezultat a fost determinat, pe de o parte, de diminuarea ponderii răspunsurilor referitoare la acumularea de stocuri (cu 9 puncte procentuale; 11 la sută), iar pe de altă parte, de majorarea celei aferente reducerii acestora (cu 7 puncte procentuale; 20 la sută).

Evoluții	Ian. 2005	Feb. 2005
Stocurile de produse finite	↗	↘
Stocurile de materii prime	↗	↘

Absorbția stocurilor de produse finite va fi mai intensă în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; producția, transportul și distribuția energiei, gazelor și apei calde; industria extractivă; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (solduri conjuncturale cuprinse între -31 și -66 la sută). Acumulări de stocuri sunt semnalate îndeosebi în industria mijloacelor de transport (sold pozitiv: 60 la sută) și, în măsură mult mai mică, în industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice și în industria materialelor de construcții, a sticlei și porțelanului (solduri conjuncturale de +7 la sută și respectiv +3 la sută).

Reducere a stocurilor de produse finite și a celor de materii prime

După două luni de ameliorare a procesului de aprovizionare cu materii prime, întreprinderile industriale vor întâmpina din nou dificultăți. Aproximativ 4 la sută dintre întreprinderile care dispuneau în ianuarie de stocuri normale apreciază niveluri insuficiente pentru luna curentă (ponderea acestui din urmă tip de opinie ridicându-se astfel la 6 la sută). În aceste condiții, soldul conjunctural a revenit în spectrul negativ de valori (-4 la sută), iar proporția respondenților care estimează stocuri normale de materii prime a coborât la 90 la sută.

Insuficiența stocurilor de materii prime este semnalată în principal în sectorul extractiv (sold conjunctural: -59 la sută) și, în măsură mai mică, în industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte și în industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (solduri conjuncturale: -8 la sută și respectiv -3 la sută). Niveluri peste cota normală se vor consemna îndeosebi în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei, gazelor și apei calde și în sectorul construcțiilor (solduri pozitive de 15 la sută și respectiv 12 la sută).

*Factori care
limitează
producția*

Cererea insuficientă - principalul factor de frânare a producției

În luna februarie, 26 la sută dintre participanții la sondaj estimează că insuficiența cererii constituie principala constrângere pentru activitatea de producție. Acțiunea acestui factor este resimțită mai ales în ramurile *mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi* (ponderi de 100 la sută și respectiv 95 la sută dintre respondenții ramurilor corespunzătoare), dar și în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului; industria textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; activitatea de construcții (ponderi cuprinse între 41 și 48 la sută).

Al doilea factor cu influență semnificativă asupra procesului de producție din industrie și construcții este blocajul financiar (potrivit opiniei a 15 la sută dintre managerii intervievați). Disfuncționalități de această natură sunt estimate îndeosebi în următoarele ramuri industriale: mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (pondere: 100 la sută); chimie, prelucrarea cauciucului și a maselor plastice (73 la sută); mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (40 la sută), precum și în activitatea de construcții (43 la sută dintre respondenți).

În opinia a 13 la sută dintre participanții la sondaj, evoluția cursului de schimb constituie și în luna februarie un element de frânare a producției. Acțiunea sa este invocată mai ales de întreprinderile cu activitate în domeniul *edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi* (pondere: 100 la sută), de două treimi dintre respondenții din industria chimică, a cauciucului și a maselor plastice, dar și de 55 la sută dintre companiile din industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte.

Un procent de 9 la sută dintre managerii intervievați semnalează influența negativă exercitată de ratele ridicate ale dobânzilor bancare. Principalele ramuri afectate sunt: mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV; industria chimică, a cauciucului și a maselor plastice; industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (ponderi variind între 32 și 66 la sută).

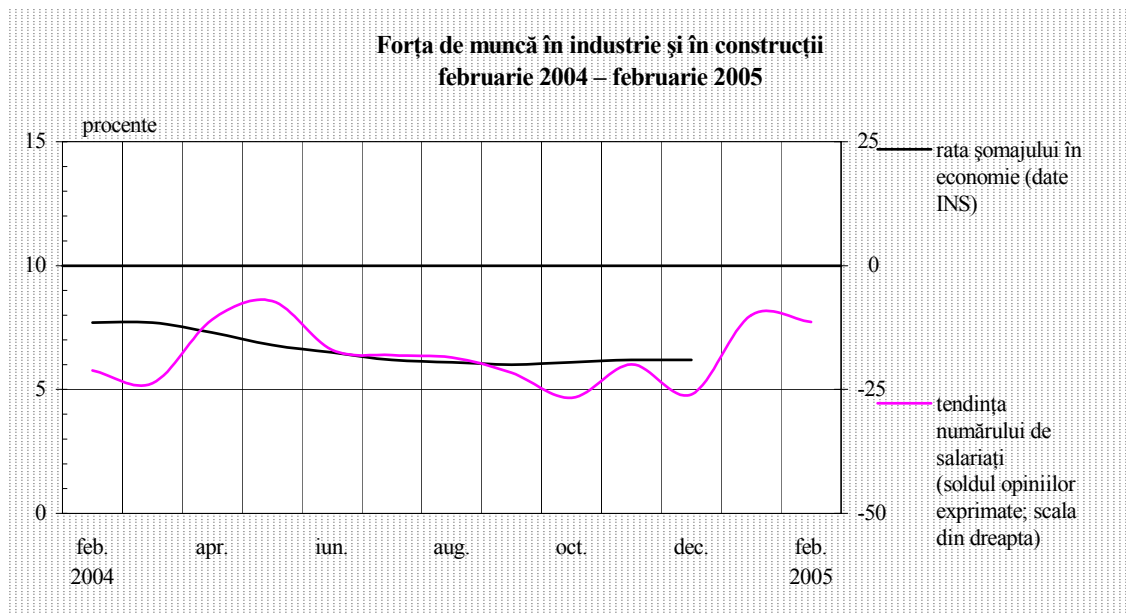
Buna desfășurare a activității din industrie și construcții este frânată și de dificultățile de aprovizionare cu materii prime (7 la sută dintre respondenți), acest factor manifestându-se cu precădere în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (66 la sută) și în sectorul extractiv (pondere de 49 la sută dintre întreprinderile ramurii respective).

Utilizarea
forței de muncă

Restrângerea personalului angajat

Luna februarie va marca un nou punct pe curba descrescătoare a personalului angajat în industrie și construcții. Reducerea cu un punct procentual a soldului conjunctural (-11 la sută) este consecința unor modificări de mică anvergură ale ponderilor aferente răspunsurilor de tip „ascendent” (scădere; 8 la sută) și „descendent” (creștere; 19 la sută). Proporția respondenților care nu întrevăd modificări de personal rămâne neschimbată (73 la sută). Reduceri de personal vor fi operate mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari și în industria materialelor de construcții, a sticlei și porțelanului (solduri conjuncturale de -68 la sută și respectiv -28 la sută). Suplimentarea numărului de salariați este anticipată îndeosebi în sectorul extractiv (sold conjunctural: +40 la sută)..

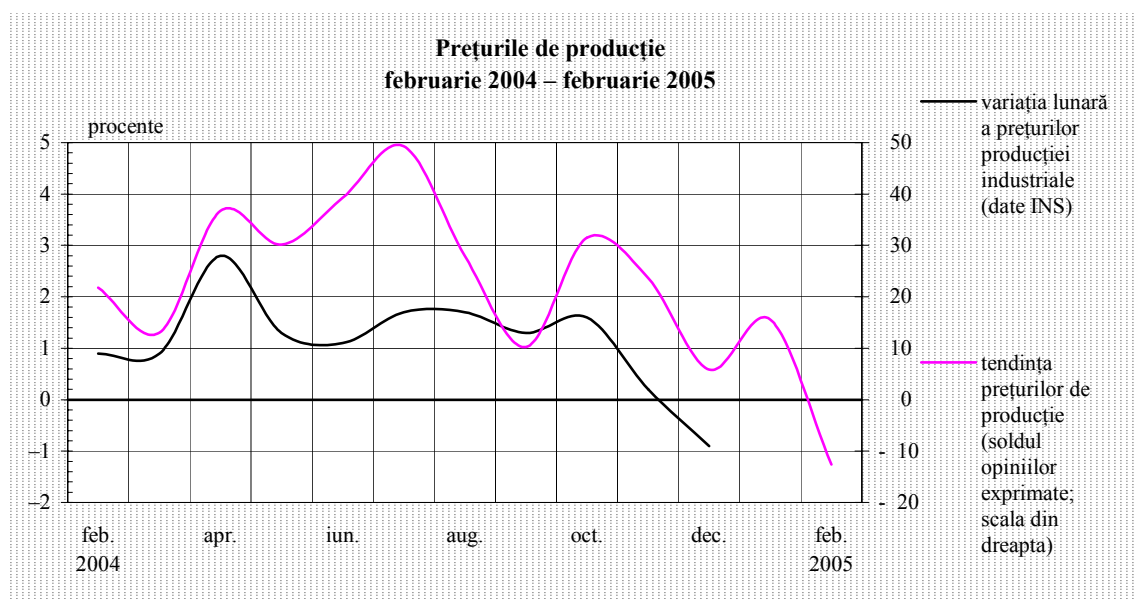
*Tendință de
scădere a
personalului
angajat*

Evoluție descrescătoare a prețurilor de producție

Pentru prima dată în ultimele 12 luni, prețurile practicate de producătorii din industrie vor consemna o posibilă scădere, sugerată de valoarea negativă a soldului conjunctural (-13 la sută). Acest rezultat s-a produs, pe de o parte, ca urmare a reducerii cu 10 puncte procentuale a ponderii opiniilor privind creșterea prețurilor (8 la sută), iar pe de altă parte, ca urmare a majorării de 10 ori a ponderii respondenților care estimează prețuri inferioare lunii precedente (21 la sută). Aproximativ două treimi dintre participanții la sondaj nu întrevăd modificări ale prețurilor de producție.

Reduceri de prețuri sunt preconizate îndeosebi în ramurile: metalurgie, construcții metalice și produse din metal; prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (solduri conjuncturale de -39 la sută și respectiv -24 la sută) și, într-o măsură mai mică, în industria materialelor de construcții, a sticlei și porțelanului (sold al opiniilor: -7 la sută), în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei, gazelor și a apei calde (sold conjunctural: -6 la sută). Principalele sectoare care anticipează majorări de preț sunt construcțiile (sold conjunctural: +25 la sută) și ramurile industriale: *chimie, prelucrarea cauciucului și a maselor plastice și mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice* (solduri pozitive de 12 la sută și respectiv 9 la sută). Stabilitatea prețurilor de producție este anticipată îndeosebi în ramurile: edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria extractivă (potrivit opiniei tuturor managerilor din ramurile respective).

Scădere a
prețurilor de
producție

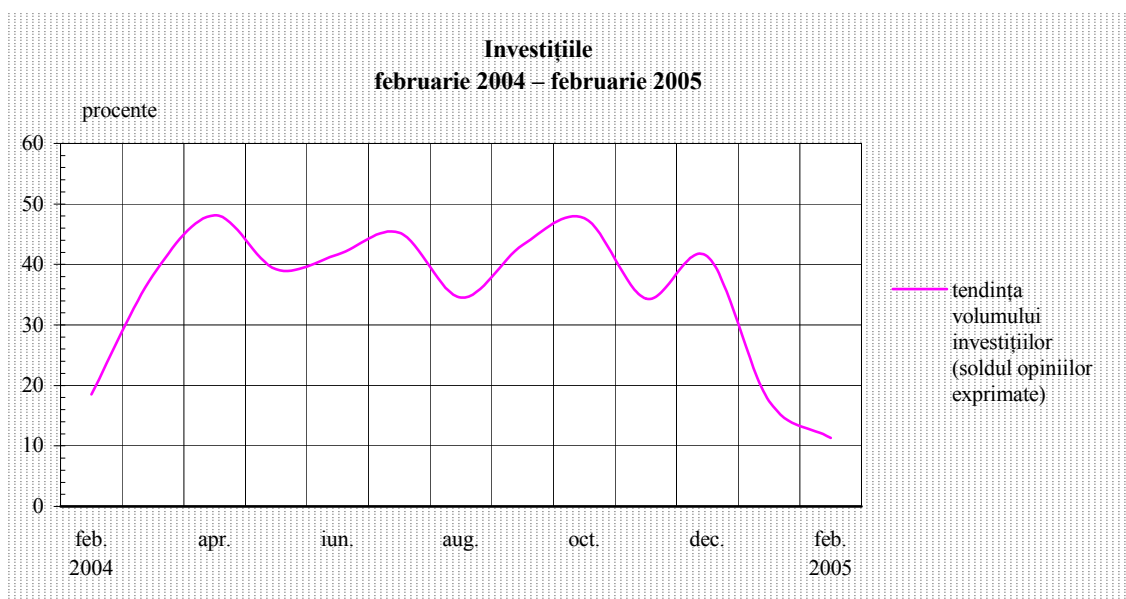
Investiții

Estimări pozitive privind activitatea de investiții

Extinderea activității de investiții va caracteriza și luna februarie. Soldul conjunktural (+11 la sută) s-a diminuat cu 6 puncte procentuale datorită reducerii ponderii opiniilor favorabile (18 la sută). 73 la sută dintre participanții la sondaj anticipează un nivel al investițiilor similar celui din luna ianuarie.

Analiza în structură evidențiază anticiparea unor eforturi investiționale suplimentare îndeosebi în sectorul extractiv (sold conjunktural: +65 la sută) și în ramurile: metalurgie, construcții metalice și produse din metal; materiale de construcții, sticlă și porțelan (solduri conjunkturale de 15 la sută și respectiv 13 la sută). Investiții mai restrânse sunt estimate mai ales în industria producătoare de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (sold conjunktural: -66 la sută).

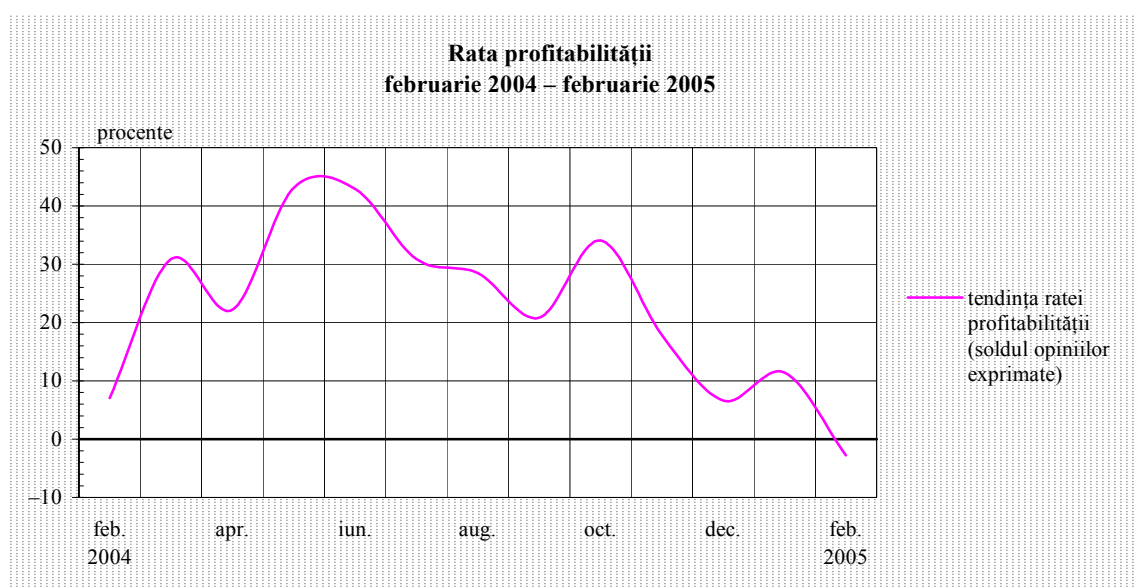
*Extindere a
activității de
investiții*

Deteriorarea ratei profitabilității

Luna februarie va consemna o posibilă scădere, fapt sugerat de plasarea soldului conjunctural în spectrul negativ (-3 la sută), în condițiile reducerii la jumătate a numărului opiniilor pozitive (10 la sută din total) și a creșterii cu 4 puncte procentuale a proporției răspunsurilor referitoare la pierderea de performanță (13 la sută). Un procent de 76 la sută dintre respondenți estimează un nivel constant al ratei profitabilității.

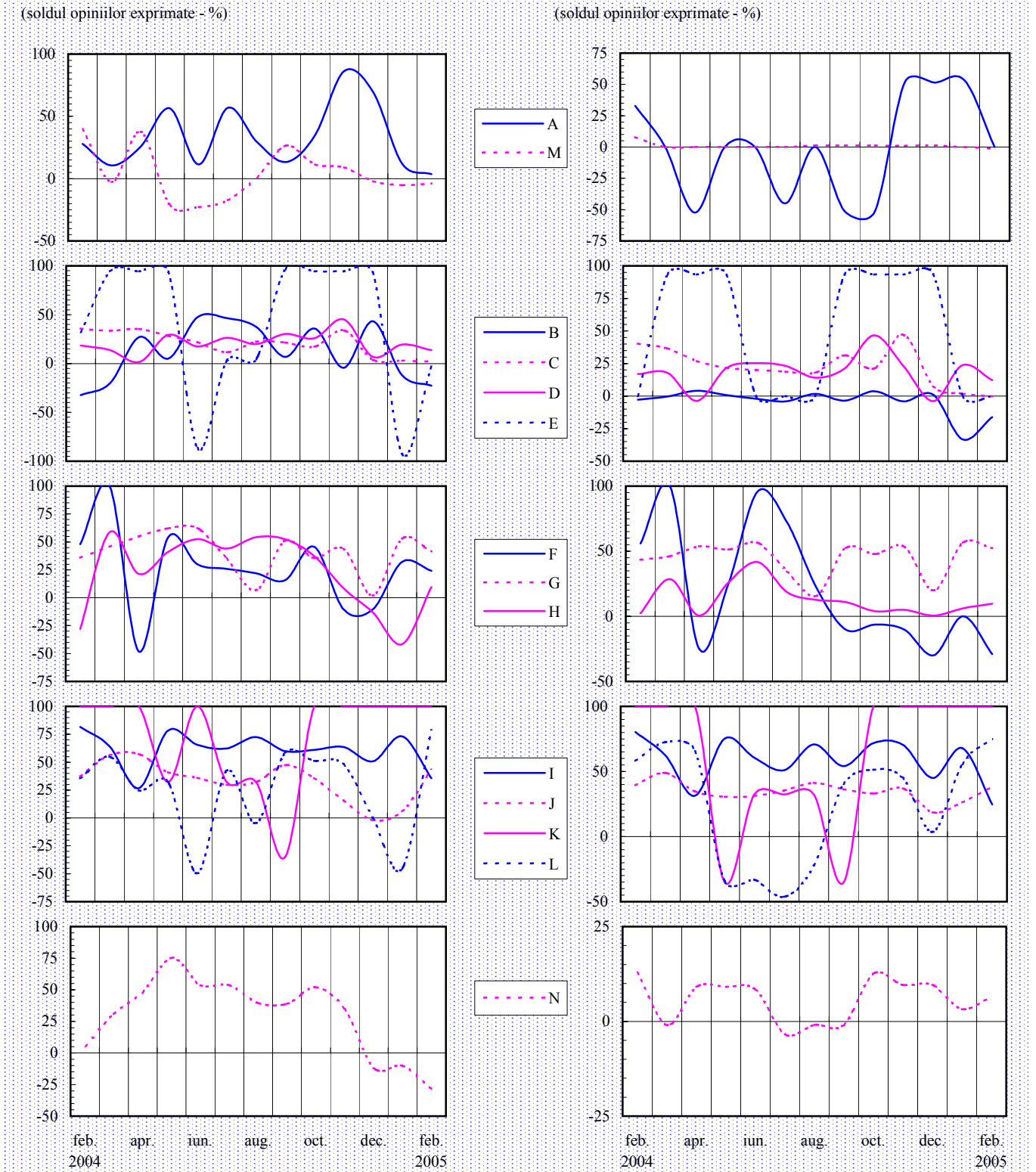
Rezultate inferioare lunii ianuarie sunt semnalate mai ales în ramurile: producția, transportul și distribuția energiei, gazelor și a apei calde; industria alimentară, a băuturilor și a tutunului; construcții (solduri conjuncturale cuprinse între -55 și -19 la sută). O îmbunătățire a profitabilității se va înregistra în industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (sold conjunctural: +24 la sută) și, în măsură mai mică, în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în industria mijloacelor de transport (solduri pozitive de 9 la sută și respectiv 8 la sută).

Reducere a ratei profitabilității

Evaluarea volumului comenzilor totale

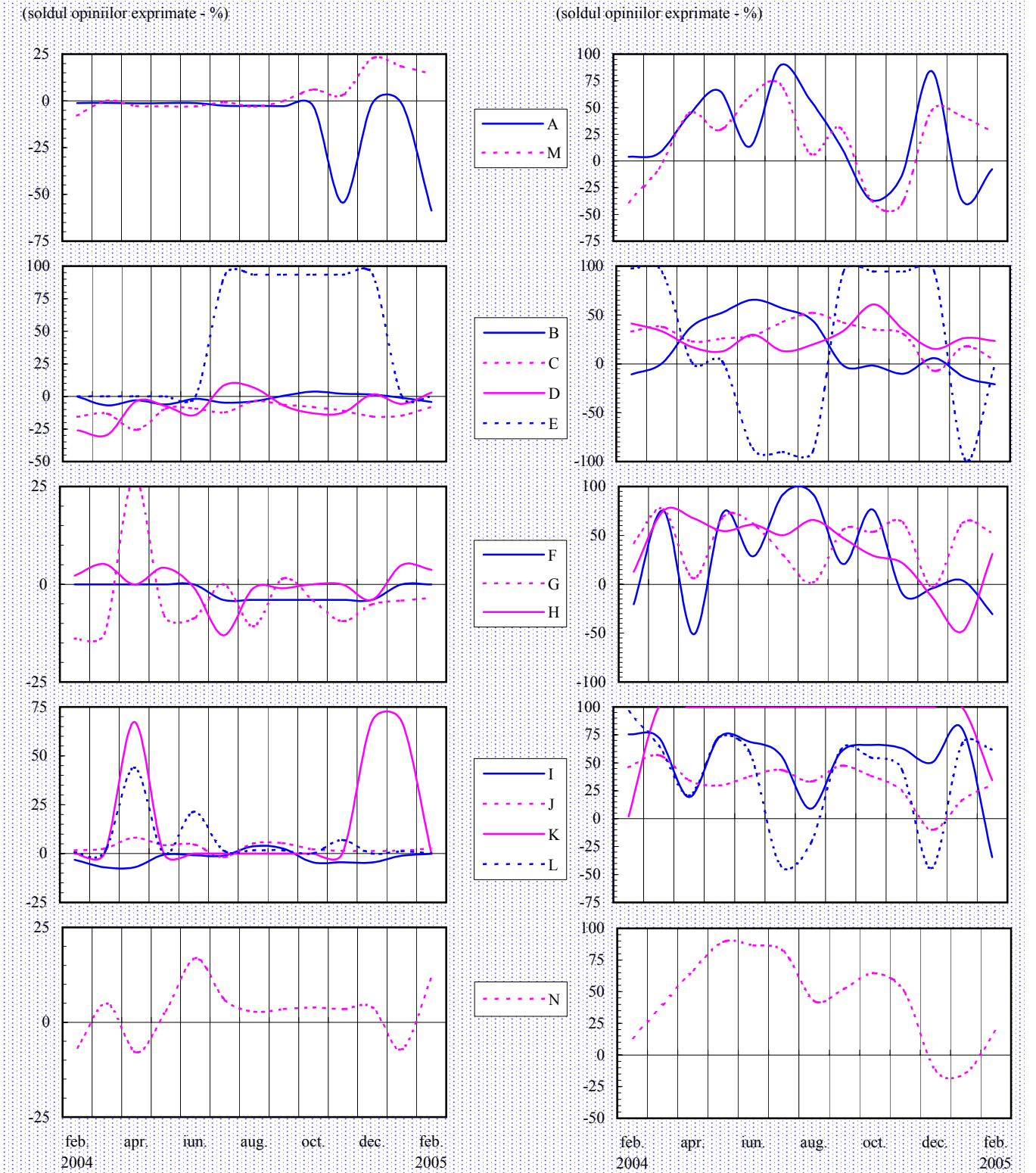
Evaluarea volumului comenzilor pentru export

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

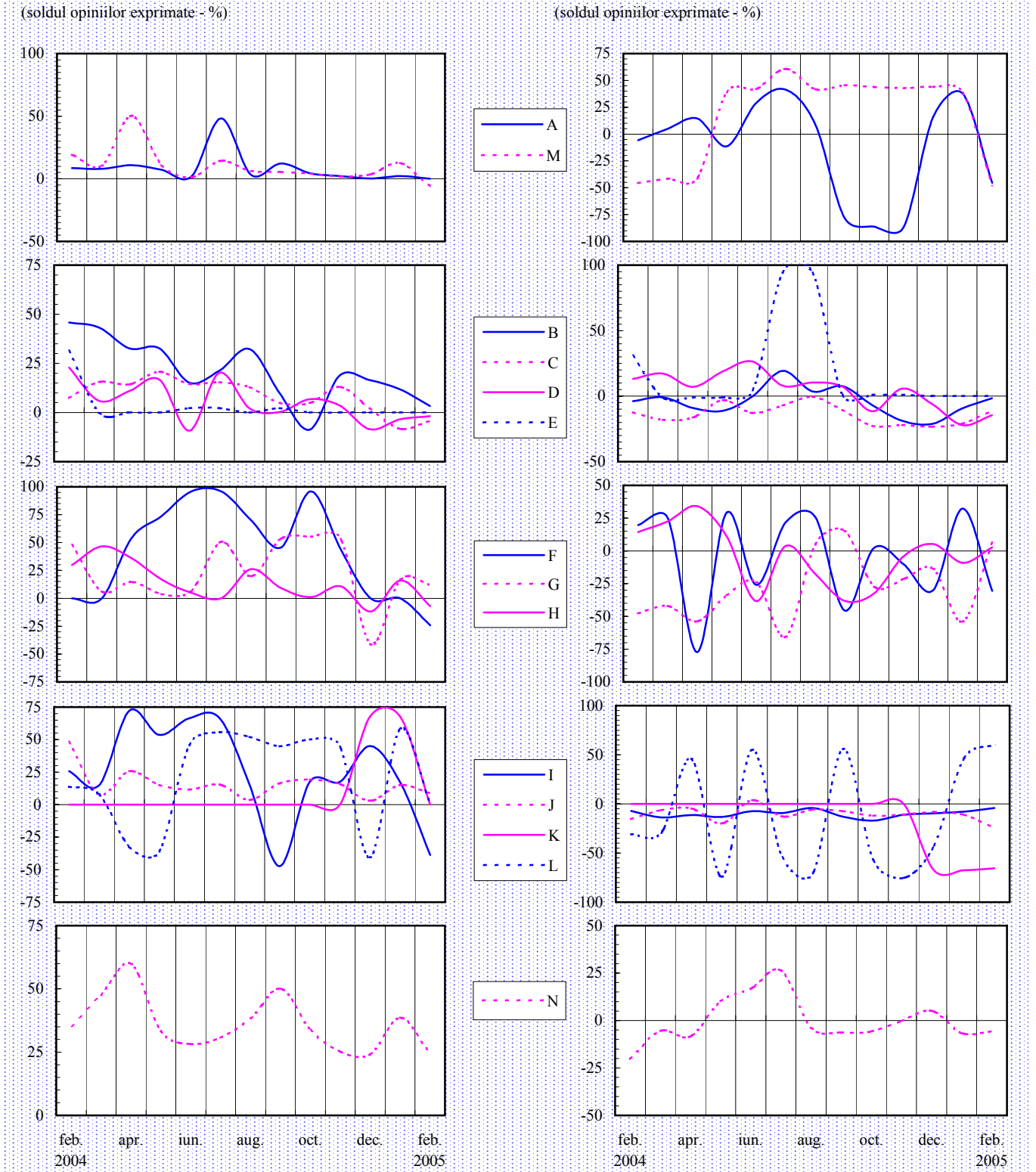
Tendința preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendența prețurilor de producție

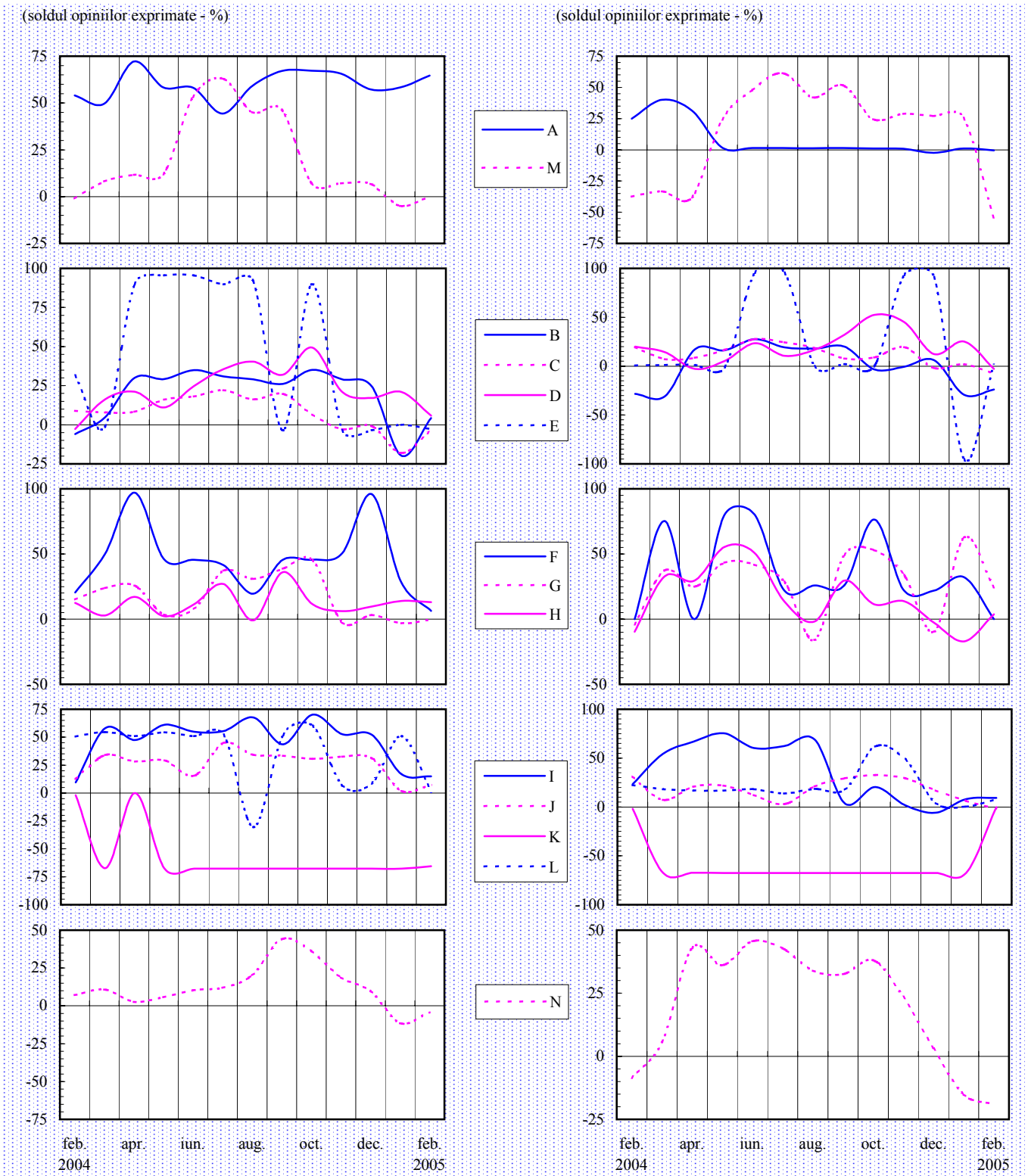
Evaluarea stocurilor de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

Notă: Literalele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și cuprinde un eșantion național de peste 380 unități industriale și de construcții, selectate astfel încât să fie reprezentative pentru economia județelor și, de preferință, să fie diferite ca dimensiune și profil.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

A - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;

B - alimentară și băuturi; produse din tutun;

C - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;

D - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;

E - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;

F - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;

G - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;

H - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;

I - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;

J - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;

K - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;

L - mijloace de transport;

M - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;

N - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat, etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe timp de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național se folosesc trei criterii de ponderare, și anume: cifra de afaceri, numărul de personal la data de 31 decembrie a anului anterior și numărul de personal în luna anterioară efectuării sondajului.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 18 februarie 2005.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.*

internet: <http://www.bnro.ro>